

10/96 - 1869

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ TBMM Grup Başkanlığı
Tarih: 27.01.2003
Sayı: 171

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'de Taşkömürü üretiminin sürekli azalmasının sebepleri. Türkiye Taşkömürü Kurumunun sürekli zarar eder hale gelmesine yol açan idarî ve siyasî nedenlerin araştırılması ve bu sektörde yaşanan sorunların çözüm yollarının bulunması amacıyla, Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

20.01.2003

Fazlı Erdoğan
Zonguldak Milletvekili
ve 24 Milletvekili

1. Fazlı ERDOĞAN- Zonguldak Mv.
2. Şükrü ÜNAL- Osmaniye Mv.
3. Ömer ÖZYILMAZ- Erzurum Mv.
4. Alim TUNÇ- Uşak Mv.
5. Mehmet ÖZYOL- Adıyaman Mv.
6. Ali ÖĞÜTEN- Karabük Mv.
7. Hasan Ali ÇELİK- Sakarya Mv.
8. Şükrü ÖNDER- Yalova Mv.
9. Fetani BATTAL- Bayburt Mv.
10. Polat TÜRKMEN- Zonguldak Mv.
11. Mustafa DEMİR- Samsun Mv.
12. Faruk ANBARCIOĞLU- Bursa Mv.
13. Köksal TOPTAN- Zonguldak Mv.
14. Harun TÜFEKÇİ- Konya Mv.
15. Ersönmez YARBAY- Ankara Mv.
16. Cemal UYSAL- Ordu Mv.
17. Mehmet Atilla MARAŞ- Şanlıurfa Mv.
18. Musa UZUNKAYA- Samsun Mv.
19. Hacı BİNER- Van Mv.
20. Mustafa DÜNDAR- Bursa Mv.
21. Murat YILMAZER- Kırıkkale Mv.
22. Osman KILIÇ- Sivas Mv.
23. Eyyüp SANAY- Ankara Mv.
24. Hamza ALBAYRAK- Amasya Mv.
25. Nevzat DOĞAN- Kocaeli Mv.

Gerekçe:

Taşkömürünün demir-çelik ve enerji sektörü için vazgeçilmez bir hammadde, ülkemiz için ise stratejik bir madendir. 1848 yılından bugüne 155 yıldır havzada kömür üretilmiş ve Zonguldak, daima, Türkiye'nin sanayileşme hamlelerinin itici gücü olmuştur.

Avrupa Birliği'nin 2020 yılı enerji talep projeksiyonunda; enerji kaynakları paylarındaki en büyük artış kömürde görülmektedir.

Oysa ülkemizde fosil kaynakları içinde en büyük rezerve sahip olan kömüre gereken önem verilmemiştir. Kömürün sadece elektrik, demir-çelik ve sanayide kullanımı, kömürün üretilmesiyle yaratılan katma değer, istihdam, üretildiği bölgenin sosyo-ekonomik-kültürel kalkınmasındaki etkisi dikkate alınarak ulusal bir kömür politikası oluşturulması gerekmektedir.

Ülkemizin en önemli taşkömürü rezervleri Zonguldak ve civarındadır. Zonguldak havzasında bugüne kadar yapılan çalışmalar sonucunda 1.1 milyar ton rezerv saptanmıştır. Havza Karadeniz Ereğli'den başlayarak Kandilli Zonguldak, Amasra, Pelitovası, Azdavay ve Söğütözü'ne kadar uzanan bölgeyi kapsamaktadır.

Türkiye'de Taşkömürü tüketiminin büyük bölümü sanayi tarafından gerçekleştirilmektedir. Demir Çelik Sanayi tüketimi içinde TTK kaynaklı kömürlerin payı sürekli olarak geriler iken ithalatın payı son iki yıl hariç artmaktadır. Termik Santralarda tüketim ise tümüyle Çatalağzı Termik Santralının kapasite kullanımına bağlıdır.

Taşkömürü madenciliği ülkemizde derin damarlarda yürütülmektedir ve derin damar madenciliğinde yatırım damar şartlarına bağlı olarak değişmekteyse de gelişmiş ülkelerde yatırım ülkemiz gibi düşük değildir 1994-1999 yılları arası TTK yatırımları 2,1 – 4,05 USD/ton arasında değişirken gelişmiş ülkelerde bu değer 5-10 USD/ton seviyesindedir. Yine TTK da yer altı toplam işçi sayısı 10.898 iken yerüstü işçi sayısı 5.250 dir. Bu dengenin 5/1 seviyesine çıkarılması gerekir.

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma planında TTK'nın 1997-2000 yılları arasındaki yıllık satılabilir Taşkömürü üretim miktarı 5.350.000 ton olarak hedeflenmiş, buna karşılık 1998 yılındaki satılabilir Taşkömürü üretimi 2.136.120 ton olarak planlananın ancak %40'ı oranında gerçekleşmiştir. Ayrıca üretim azalmasına paralel olarak demir-çelik sanayine verilen taşkömürü miktarı toplam üretimin %9,5'una kadar düşmüştür.

Ülkemizin tek taşkömürü üreten müessesesi olan TTK, sanki gizli bir el tarafından zararları kabul edilemez bir seviyeye çıkarılarak, kapanmanın eşiğine getirilmektedir. Ayrıca, gittikçe büyüyen dış ticaret açığı problemi açısından önemli bir ithal kalemi olan taşkömürünün üretimini azalması, döviz kaybını büyütmektedir.

Düne kadar enerjinin, taşkömürünün, demirin, çeliğin başkenti olan Zonguldak, son yılların yanlış ekonomik politikaları yüzünden harabeye dönmüştür.

TTK'nın içine düştüğü durumdan çıkarılması, ülke ekonomisi açısından çok büyük bir kazanç olacağı gibi, bir kentin yeniden doğuşu sağlanacaktır.